

KESKKONNAAMET

12. Inimasustuse areng - tööleht

Mõiste: Inimasustus Eestis tekkis teadaolevalt umbes 11 000 aastat tagasi, mil mandrijää hakkas taanduma. Enne alaliste elupaikade tekkimist olid inimesed Eesti aladel ilmselt vaid ajutiselt või hooajaliselt, käies seal küttimas, kalastamas ja metsaande korjamas.

1. Inimene hakkas jõudma Baltimaadele esmalt umbes 14 000 aastat tagasi kuna:
  - a. Jää taganes nendelt aladelt*
  - b. Aafrikast on pikk tee Baltimaadesse
  - c. Mujal Euroopas läks kliima külmemaks
2. Eesti vanimaks asulaks peetakse mesoliitikumist pärinevat:
  - a. Kunda Lammasmäe asulat
  - b. Reiu asulat
  - c. Pulli asulat*
3. Nooremale kiviajale üleminekuga umbes 7000 a tagasi võeti Eesti aladel kasutusele:
  - a. Savinõud*
  - b. Kivist tööriistad
  - c. Luust tööriistad
4. Kui mujal maailmas alustati umbes 7500 aastat tagasi põllumajandusega siis Eestis oli see raskendatud kuna:
  - a. Jahipidamine oli liiga tulus
  - b. Kohalik pinnas ei võimaldanud
  - c. Kliima oli veel liiga jahe*
5. 2500 aastat tagasi toimus Eesti ajaloos tähtis sündmus, mis tõi kaasa väga suure mõju inimeste elukorraldusele:
  - a. Algas tööstusrevolutsioon
  - b. Õpiti tundma rauda*
  - c. Algas pronksiaaeg

Arutlemisteemad:

1. *Filmiklipi tegevus toimub ühe Eesti võimsaima kose juures, mis jõega on tegu? Arutle, millal võis selle jõe äärde tekkida inimasustus.*
2. **Jää taganemise mõju inimasustuse tekkele Baltimaades. Jääaja lõpp tõi kaasa mitmeid olulisi muutusi. Temperatuuri langus, maa vabanemine ning loomade ning taimede**

levik Eesti aladele tõi kaasa ka inimesed. Kuigi esialgu olid Eesti alad veel liiga külma kliimaga, leidsid esimesed julged siit loomi küttimiseks ning lõpuks jäid siia ka pidama.

3. **Inimasustuse kasv Eestis ja selle mõju loodusele.** Selles punktis tuleb arutada peamisi muutuseid Eesti ajaloos, mis võimaldasid inimasustusel kasvada ning seda, millist mõju see läbi aegade loodusele avaldas. Kui väikesed põllumajandusega tegelevad külad omasid küllaltki väikest mõju, siis tööstusrevolutsioon tõi kaasa probleemid, millega siiani tegeleme. Arutada ka tulevikku ning probleemide lahendamist.

Huvitavat lisamaterjali:

http://jaaaeg.ee/failid/dokumendid/keskkonnaharidus/jaaajakeskuseoppematerjalid/10_jaaajajargne_loodus_ja_inimene_eestis/10_infomaterjal_Jaaajajargne_loodus.pdf - Jääaja järgne loodus (Jääaja keskus)

http://www.eestiloodus.ee/artikkel2442_2438.html - Pulli asula avastamislugu

http://entsyklopeedia.ee/artikkel/eesti_ajaloo_kronoloogia1